

Sygn. akt VU 137/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant Alicja Jesion

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku T. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania T. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 2 stycznia 2013 r. sygn. (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy T. C. prawo do ustalenia emerytury na podstawie wynagrodzeń z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu przy wskaźniku wysokości podstawy wymiaru na poziomie 76,94% pozostawiając organowi rentowemu szczegółowe wyliczenie świadczenia;

2. oddala odwołanie w pozostałej części.

Sygn. akt VU 137/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 stycznia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił z urzędu wysokość emerytury wnioskodawcy T. C., począwszy od dnia (...) roku w związku z ukończeniem przez niego 65 roku życia. Do ustalenia wysokości podstawy wymiaru emerytury przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. lat 1967-1973, 1979-1989 i 1994. Wyliczony z tych lat wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyniósł 66,34%, a wysokość emerytury 1.320,56 złotych.

W odwołaniu od powyższej decyzji, złożonym dnia 18 stycznia 2013 roku, T. C. wniósł o jej zmianę i obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury z 10 kolejnych lat (1973-1982), wybranych z 20 lat kalendarzowych (1970-1989), a co za tym idzie przeliczenie emerytury począwszy od dnia (...) roku.

W piśmie procesowym z dnia 23 marca 2013 roku skarżący wniósł o obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1973 do 1982 ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru emerytury na poziomie 85,35%.

W piśmie procesowym z dnia 13 kwietnia 2013 roku wnioskodawca podtrzymał powyższe żądanie, a ponadto zakwestionował wysokość wyliczonych przez ZUS wynagrodzeń za lata 1968-1978, tj. pominięcie premii i dodatków stażowych.

Na rozprawie w dniu 18 kwietnia 2013 roku T. C. sprecyzował, że wnosi o obliczenie emerytury na podstawie wynagrodzeń z 10 lat kalendarzowych, tj. lat 1973-1982 lub 1978-1987.

Wysokość rocznych wynagrodzeń wyniosła według wnioskodawcy: w 1973 roku – 34.104 złotych, w 1974 roku – 30.434 złotych, w 1975 – 30.498 złotych, w 1976 roku – 32.817 złotych, a w 1977 roku – 34.220 złotych. Wynagrodzenia te wnioskodawca podał w piśmie procesowym z dnia 29 kwietnia 2013 roku.

Z kolei w piśmie procesowym z dnia 4 lipca 2013 roku skarżący wniósł o obliczenie emerytury z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych, tj. lat 1968, 1971-1977, 1978-1989, przy uwzględnieniu, że otrzymywał dodatek chemiczny w okresie od 18 czerwca 1971 roku do 17 czerwca 1973 roku w wysokości 3% wynagrodzenia zasadniczego, a od 18 czerwca 1973 roku do 31 maja 1974 roku w wysokości 5% wynagrodzenia zasadniczego.

Na rozprawie w dniu 7 sierpnia 2013 roku wnioskodawca podniósł dodatkowo, że wysokość jego wynagrodzeń za rok 1972 powinna wynosić 20.839 złotych, zaś w latach 1973-1977 jego wynagrodzenia określone zostały w piśmie procesowym z dnia 29 kwietnia 2013 roku.

Wreszcie w piśmie procesowym z dnia 23 września 2013 roku T. C. sprecyzował ostatecznie odwołanie wskazując, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury powinien być obliczony na poziomie 77,37%, tj. zgodnie z wariantem drugim wyliczenia dokonanego przez ZUS w piśmie procesowym z dnia 16 września 2013 roku. Powyższe stanowisko wnioskodawca podtrzymał w piśmie procesowym z dnia 25 września 2013 roku oraz na rozprawie w dniu 8 stycznia 2014 roku.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

T. C. ukończył w dniu (...) roku 65 lat. Do dnia (...)2012 roku wnioskodawca był uprawniony do renty. Do ustalenia podstawy wymiaru renty ZUS przyjął dochód, który stanowił podstawę wymiaru składek z 3 lat kalendarzowych, tj. lat 1979-1981. Obliczony w ten sposób wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 109,79%.

(dowód: decyzje ZUS z dnia 28 sierpnia 1985 roku k. 23 i z dnia 15 lipca 1993 roku k. 84 w aktach ZUS)

W dniu 2 sierpnia 2007 roku T. C. złożył wniosek o przeliczenie renty w oparciu o przedłożone dokumenty. Wniosek ten został załatwiony przez ZUS odmownie decyzją z dnia 24 sierpnia 2007 roku. Odwołanie wnioskodawcy od tej decyzji zostało oddalone przez Sąd Okręgowy w P.. wyrokiem z dnia 14 maja 2008 roku w sprawie VU 1689/07. Wydając przedmiotowy wyrok Sąd Okręgowy miał na uwadze okoliczność, że przedłożone przez wnioskodawcę w toku postępowania dokumenty nie mogły prowadzić do przeliczenia podstawy wymiaru renty, albowiem wyliczony na ich podstawie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty w każdym przypadku był niższy aniżeli wyliczony pierwotnie. Apelacja wnioskodawcy od powyższego wyroku została oddalona przez Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 24 czerwca 2009 roku w sprawie III AUa 933/08

(dowód: wniosek k. 131, decyzja ZUS z dnia 24 sierpnia 2007 roku w aktach ZUS, wyrok Sądu Okręgowego w P.. k. 78 wraz z uzasadnieniem k. 81-83 w aktach VU 1689/07)

Staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy wynosi 23 lata, 4 miesiące okresów składkowych oraz 7 miesięcy okresów nieskładkowych. Okresy składkowe wnioskodawcy to następujące okresy zatrudnienia:

- od 15 sierpnia 1966 roku do 13 września 1966 roku w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w T.;

- od 30 września 1966 roku do 28 czerwca 1967 roku w (...) w N.;
- od 1 września 1967 roku do 10 października 1967 roku w Spółdzielni (...) w T.;
- od 11 listopada 1967 roku do 31 maja 1968 roku w (...) w T.;
- od 17 czerwca 1968 roku do 1 czerwca 1974 roku w Zakładach (...) w T.;
- od 21 czerwca 1974 roku do 31 marca 1978 roku w (...) Zakładach (...) w T.;
- od 4 kwietnia 1978 roku do 28 lutego 1983 roku w Fabryce (...) w T.;
- od 1 marca 1983 roku do 31 sierpnia 1985 roku w Krajowej Państwowej (...) Oddział w T.;
- od 7 kwietnia 1986 roku do 31 stycznia 1989 roku w Centralnym Ośrodku (...) w S.;
- od 10 marca 1989 roku do 30 kwietnia 1989 roku w Wytwórni (...) w G.;
- od 17 czerwca 1989 roku do 28 lutego 1990 roku w Zarządzie Regionalnym (...) Samorządzie Regionalnym w P...;
- od 25 czerwca 1993 roku do 7 listopada 1993 roku, od 1 grudnia 1993 roku do 6 kwietnia 1994 roku, od 17 kwietnia 1994 roku do 14 czerwca 1994 roku, od 19 czerwca 1994 roku do 19 czerwca 1994 roku, od 1 lipca 1994 roku do 31 lipca 1994 roku od 28 stycznia 1995 roku do 28 lutego 1995 roku w PPHU (...) w T.

Okresy nieskładkowe to okresy przebywania przez wnioskodawcę na zwolnieniach lekarskich od 8 listopada 1993 roku do 30 listopada 1993 roku, od 7 kwietnia 1994 roku do 16 kwietnia 1994 roku, od 15 czerwca 1994 roku do 18 czerwca 1994 roku, od 20 czerwca 1994 roku do 30 czerwca 1994 roku oraz od 1 sierpnia 1994 roku do 27 stycznia 1995 roku.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 15 października 1995 roku k. 97, świadectwa pracy k. 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 27, 47, 85, zaświadczenie do celów rentowych k. 68 w aktach ZUS)

Od 17 czerwca 1968 roku do 1 czerwca 1974 roku wnioskodawca pracował w Zakładach (...) w T. W okresie od 5 grudnia 1971 roku do 31 grudnia 1972 roku wnioskodawca otrzymywał w ww. zakładzie pracy wynagrodzenie w wysokości 11,35 złotych na godzinę. Pracował 6 godzin dziennie. Od 1 stycznia 1973 roku do 31 maja 1974 roku zarabiał 2.842 złotych miesięcznie. W trakcie zatrudnienia w (...) wynagrodzenie wnioskodawcy systematycznie wzrastało. W umowie o pracę i angażach nie wskazano, że był on uprawniony do dodatku stażowego, czy też dodatku chemicznego. W angażach z dnia 20 października 1973 roku i 7 maja 1974 roku wskazano, że wnioskodawcy przyznano „prawo do premii według regulaminu premiowania”.

W świadectwie pracy z dnia 31 maja 1974 roku nie ma adnotacji o dodatku chemicznym. Na odwrocie świadectwa pracy z dnia 27 grudnia 1985 roku, przedłożonym przez wnioskodawcę do akt sprawy VU 1689/07, znajduje się pieczętka, z której wynika, że „Zakład wypłaca w oparciu o protokół Dodatkowy Nr (...) z dnia 05.03.1981 r. do UZP z dnia 28.12.1974 r. dodatki za wieloletnią pracę w przemyśle chemicznym w wysokości 3, 5, 10, 15 i 20% ...”

(dowód, świadectwo pracy z dnia 31 maja 1974 roku k. 7 w aktach ZUS, umowa o pracę z dnia (...) listopada 1971 roku, kserokopia wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej, angaże k. 46, świadectwo pracy z dnia 27 grudnia 1985 roku k. 9 w aktach sprawy VU 1689/07, zeznania wnioskodawcy k. 65, 66 w zw. z k. 41, 42 w aktach sprawy)

W okresie od 21 czerwca 1974 roku do 31 marca 1978 roku wnioskodawca był zatrudniony w (...) Zakładach (...) w T. W trakcie zatrudnienia w ww. zakładzie pracy wnioskodawca zarabiał:

- od 21 czerwca 1974 roku do 31 maja 1976 roku – 13,00 złotych na godzinę;
- od 1 czerwca 1976 roku do 31 grudnia 1977 roku – 14,50 złotych na godzinę.

Wnioskodawca pracował w (...) w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. 46 godzin tygodniowo (po 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku i 6 godziny w sobotę).

(dowód: świadectwo pracy k. 8 w aktach ZUS, angaż z dnia 21 czerwca 1974 roku k. 54, z dnia 1 kwietnia 1975 roku k. 55 i z dnia 1 czerwca 1976 roku k. 56 w aktach VU 1689/07, zeznania wnioskodawcy k. 65, 66 w zw. z k. 41, 42 w aktach sprawy)

W angażach z dnia 21 czerwca 1974 roku, 1 kwietnia 1975 roku oraz od 1 czerwca 1976 roku wskazano, że wnioskodawca był uprawniony „do 15% premii”, „do 20% premii” i do „10% premii”.

(dowód: ww. angaże k. 54-56 w aktach VU 1689/07)

Przy założeniu, że w okresie od 5 grudnia 1971 roku do 31 grudnia 1972 roku wnioskodawca zarabiał 11,35 złotych na godzinę, od 1 stycznia 1973 roku do 31 maja 1974 roku zarabiał 2.842 złotych miesięcznie, od 21 czerwca 1974 roku do 31 maja 1976 roku 13,00 złotych na godzinę oraz od 1 czerwca 1976 roku do 31 grudnia 1977 roku 14,50 złotych na godzinę i pracował w pełnym wymiarze czasu pracy (tj. 46 godzin tygodniowo) wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty obliczony z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych, tj. z lat 1968, 1972-1989 oraz 1994 roku wynosi 76,94%, a wysokość podstawy wymiaru 1.417,48 złotych (po waloryzacji od dnia 1 marca 2013 roku – 1.474,18 złotych).

(dowód: wyliczenie k. 185-186 w aktach ZUS, pismo procesowe ZUS k. 46 w aktach sprawy)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawca kwestionował wysokość przyznanej mu emerytury.

W piśmie procesowym z dnia 23 września 2013 roku T. C. sprecyzował ostatecznie odwołanie wskazując, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury winien być obliczony zgodnie z wariantem drugim wyliczenia dokonanego przez ZUS w piśmie procesowym z dnia 16 września 2013 roku, to jest z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych (1968, 1971-1989) na poziomie 77,37% - przy założeniu, że w okresie od 5 grudnia 1971 roku do 31 grudnia 1972 roku zarabiał 11,35 złotych na godzinę, od 1 stycznia 1973 roku do 31 maja 1974 roku zarabiał 2.842 złotych miesięcznie, od 21 czerwca 1974 roku do 31 maja 1976 roku 13,00 złotych na godzinę oraz od 1 czerwca 1976 roku do 31 grudnia 1977 roku 14,50 złotych na godzinę i pracował w pełnym wymiarze czasu pracy (tj. 46 godzin tygodniowo) oraz dodatkowym przyjęciu, że w okresie od 18 czerwca 1971 roku do 17 czerwca 1973 roku otrzymywał dodatek chemiczny w wysokości 3% wynagrodzenia zasadniczego, a od 18 czerwca 1973 roku w wysokości 5% wynagrodzenia zasadniczego.

Odnosząc się do żądania wnioskodawcy wskazać należy, iż zgodnie z treścią art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, stanowi:

- 1) podstawa wymiaru renty – w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 5, albo
- 2) podstawa wymiaru ustalona na nowo w myśl art. 15.

Stosownie natomiast do treści art. 15 ust. 6 ww. ustawy na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Z materiału dowodowego sprawy w postaci umowy o pracę z dnia (...) listopada 1971 roku, angaży, kserokopii wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy oraz zeznań wnioskodawcy wynika jednoznacznie, że wnioskodawca w okresie od 5 grudnia 1971 roku do 31 grudnia 1972 roku otrzymywał w Zakładach (...) w T. wynagrodzenie w wysokości 11,35 złotych na godzinę i pracował 6 godzin dziennie. Od 1 stycznia 1973 roku do 31 maja 1974 roku wnioskodawca zarabiał natomiast 2.842 złotych miesięcznie. Z kolei w trakcie zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w T. wnioskodawca zarabiał od 21 czerwca 1974 roku do 31 maja 1976 roku – 13,00 złotych na godzinę, a od 1 czerwca 1976 roku do 31 grudnia 1977 roku – 14,50 złotych na godzinę. Z dowodów tych wynika ponadto, że w (...) wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. 46 godzin tygodniowo (po 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku i 6 godziny w sobotę). Autentyczność wskazanych powyżej dokumentów nie była kwestionowana przez organ rentowy w toku postępowania. Skoro wnioskodawca pracował na cały etat i zachowały się dokumenty określające jego wynagrodzenia, to nie można przyjąć, że wysokość tych wynagrodzeń w latach spornych wyniosła, jak przyjął to ZUS, tyle co minimalne wynagrodzenie za pracę (wyliczenia k. 176 w aktach ZUS).

Obliczony przez ZUS przy uwzględnieniu powyższych wynagrodzeń wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych, tj. z lat 1968, 1972-1989 oraz 1994 roku wynosi 76,94% i jest wyższy od dotychczasowego, który wynosi 66,34%.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie „1” sentencji.

W dalszym zakresie odwołanie podlegało natomiast oddaleniu. Jakkolwiek bowiem przewidziane w postępowaniu przed organem rentowym ograniczenia co do środków dowodowych, będących podstawą ustalenia wysokości zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru świadczenia, nie obowiązują w postępowaniu sądowym, to dowody na te okoliczności mają być dowodami nie budzącymi wątpliwości, spójnymi i precyzyjnymi. Dowody te należy więc oceniać rygorystycznie i można dokonać na ich podstawie ustaleń faktycznych tylko wówczas, gdy spełniają one wyżej wymienione kryteria (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998 roku, II UKN 440/97, OSNP 1998/(...)/667).

W przedmiotowej sprawie wnioskodawca nie przedstawił żadnych dowodów na okoliczność dodatkowych składników wynagrodzenia, mimo że został on pouczone na podstawie art. 5 k.p.c. o ciężącym na nim obowiązku dowodowym i rodzajach środków dowodowych.

Wnioskodawca twierdził jedynie, że w Zakładach (...) w T. otrzymywał dodatek chemiczny w okresie od 18 czerwca 1971 roku do 17 czerwca 1973 roku w wysokości 3% wynagrodzenia zasadniczego, a od 18 czerwca 1973 roku w wysokości 5% wynagrodzenia zasadniczego.

Twierdzenia te nie znajdują potwierdzenia w dokumentach znajdujących się w aktach sprawy. Ponadto wskazać należy, iż wnioskodawca złożył w ZUS świadectwo pracy z dnia 31 maja 1974 roku, na którym nie było adnotacji o dodatku chemicznym. Dopiero na odwrocie świadectwa pracy z dnia 27 grudnia 1985 roku, przedłożonym przez wnioskodawcę do akt sprawy VU 1689/07, znajduje się pieczętka, z której wynika, że „Zakład wypłaca w oparciu o protokół Dodatkowy Nr (...) z dnia 05.03.1981 r. do UZP z dnia 28.12.1974 r. dodatki za wieloletnią pracę w przemyśle chemicznym w wysokości 3, 5, 10, 15 i 20% ...”. Z dokumentu tego nie wynika zatem, w jakiej wysokości i w jakim okresie dodatek chemiczny był wnioskodawcy wypłacany. Fakt pobierania przez wnioskodawcę dodatku chemicznego nie wynika przy tym z żadnych innych dowodów,

Także twierdzenia wnioskodawcy, że w Zakładach (...) w T. otrzymywał on stałą premię do wynagrodzenia zasadniczego, jak i dodatek za pracę w warunkach szkodliwych nie znajdują potwierdzenia w materiale dowodowym sprawy, a w szczególności w zachowanych dokumentach pracowniczych. Wnioskodawca nie pamiętał przy tym, w jakiej wysokości otrzymywał premię oraz dodatek za pracę w warunkach szkodliwych. Podobnie należało uznać za niezasadne żądanie uwzględnienia w podstawie wymiaru dodatku za wysługę lat, albowiem wnioskodawca nie był w stanie wskazać, w jakiej dokładnie wysokości go otrzymywał. Także co do okresu zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w

T. nie jest możliwe ustalenie w sposób pewny, w jakiej wysokości wnioskodawca otrzymywał jakiegokolwiek dodatkowe składniki wynagrodzenia, jak premia dodatek stażowy, czy dodatek za prace w warunkach szkodliwych.

Na rozprawie w dniu 8 stycznia 2014 roku wnioskodawca oświadczył przy tym, że pozostawia kwestie dotyczące zaliczenia ww. składników wynagrodzenia, tj. premii, dodatku za pracę w warunkach szkodliwych oraz dodatku za wysługę lat do uznania Sądu.

Dodać należy, iż wnioskodawca nie kwestionował stażu ubezpieczeniowego obliczonego przez ZUS do ustalenia wysokości emerytury. Staż ten wynosi 23 lata, 4 miesiące okresów składkowych oraz 7 miesięcy okresów nieskładkowych.

Na marginesie wskazać należy, iż również zgłoszone początkowo w toku niniejszego postępowania żądania wnioskodawcy by obliczyć wysokość emerytury z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1973 do 1982, bądź też lat 1978-1987 należało uznać za nieuzasadnione.

Zgodnie bowiem z art. 15 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Wskazane przez wnioskodawcę dziesięciolecia 1973-1982 oraz 1978-1987 nie mieszczą się natomiast w ostatnich 20 latach kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę (emeryturę wnioskodawcy przyznano z urzędu od dnia (...) roku.

I dlatego też, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzeczono jak w punkcie „2” sentencji.